

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3495>

Number: 47 , p. 289-308, Summer I 2016

Yayın Süreci

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date - Yayınlanma Tarihi / The Published Date

09.04.2016

30.06.2016

TÜRK ERKEKLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI¹

*RELIABILITY AND VALIDITY STUDIES OF THE GENDER EQUITABLE
MEN SCALE IN TURKISH MEN*

Yrd. Doç. Dr. Gülten UÇAN

Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Hakan BAYDUR

Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Öz

Erkeklerin kendilerinin ve kadınların yaşamı üzerinde olumsuz yönde etkide bulunan toplumsal cinsiyet tutumlarına eşitlikçi bir yön kazandırmak amacıyla uluslararası çapta çeşitli programlar yürütülmektedir. Bu programların etkinliğini değerlendirmek ve değişimi görünür kılmak amacıyla çeşitli ölçüm araçları geliştirilmiştir.

Bu araştırmanın amacı Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutumu Ölçeğini (Gender Equitable Men Scale – GEMS/ETCE) Türkçe'ye uyarlamak ve psikometrik özelliklerini belirlemektir. Araştırma kesitsel olarak yürütülmüş, metodolojik bir çalışmadır. Araştırmada ETCE Ölçeğinin Türk diline uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin ortaya konulması için bir alan taraması gerçekleştirilmiştir. ETCE sosyal yaşamda ya da kadın-erkek ilişkilerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan farklılıklara ilişkin tutumu ölçmektedir. 24 madde ve 4 boyuttan oluşmaktadır. Ölçek boyutları Aile İçi Şiddet (6 madde), Cinsel İlişki (7 madde), Üreme Sağlığı ve Hastalıkların Önlenmesi (5 madde), Ev İşleri ve Gündelik Yaşam (5 madde) alanlarından oluşmaktadır. Her bir madde "Katılıyorum", "Kısmen katılıyorum" ve "Katılmıyorum" şeklinde sırası ile 1, 2 ve 3 puan ile ölçeklendirilmektedir. Yüksek puan toplumsal cinsiyet eşitliği tutumunu ifade etmektedir.

Araştırmada öncelikle ölçek maddelerinin Türkçe'ye uyarlanması aşaması standart yöntemler dikkate alınarak (ileri ve geri çeviri, bilişsel sorgulama ve pilot uygulama basamakları) gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın alan uygulamasında örnek büyüklüğü, madde sayısının en az 5-10 katı birey olacak şekilde planlanmıştır. Manisa kent merkezinde yaşayan 18 yaş ve üzeri 505 erkek ile yüzyüze görüşülerek anket uygulanmıştır.

¹ Bu çalışma Celal Bayar Üniversitesi, Bilimsel Araştırmalar Koordinasyon Birimi'nin desteği ile gerçekleştirilen 2014/01 numaralı projeden üretilmiştir.

Elde edilen bulguların analizinde doğrulayıcı yaklaşım kullanılmıştır. Ölçek maddelerinin tanımlayıcı özellikleri analiz edilmiştir. Güvenilirlik çözümlemesinde Cronbach Alfa değeri ile madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Geçerlilik çözümlemesinde doğrulayıcı faktör, korelasyon ve student t-testi yapılmıştır. Ölçeklerin analizinde SPSS 21.0, Lisrel 9.1 ve MAP istatistik paket programları kullanılmıştır.

Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 41.9 ± 14.0 olup, %30.6'sı ilkökul mezunu, %70.4'ü evli, %88.5'i sosyal güvence sahibi ve %61,6'sı ise düzenli olarak bir işte çalışmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.856'dır. ETCE Ölçeğinin alt boyutlarının Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) değerleri 0.018 ile 0.076 ve Comparative Fit Index (CFI) değerleri 0.969 ile 0.996 aralığındadır. ETCE, toplumsal cinsiyeti değerlendiren bir çok ölçek ile orta ve iyi düzeyde korelasyon göstermektedir ($p < 0.05$). Ayrıca eğitim, çalışma durumu ve yaşam kalitesi ile anlam düzeyde ilişkisi bulunmaktadır ($p < 0.05$).

ETCE, Türk toplumuna uyarlanmış, geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Ölçeğin psikometrik özellikleri uyumlu olup benzer ölçekler ile iyi düzeyde birliktelik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Ölçek, Erkeklik, Geçerlilik ve Güvenilirlik

Abstract

In order to provide an egalitarian approach to men's gender attitude which have negative impacts both on women's and on their own lives, various international programs are carried out. In order to assess the efficacy of these programs and to demonstrate changes brought about by these programs, various measurement tools have been developed.

The present study aims to adapt the Gender Equitable Men Scale (GEMS) into Turkish and to determine its psychometric properties. The study designed as a cross-sectional one is a methodological study. In the study, a survey study was carried out to adapt the GEMS into Turkish language and to determine its psychometric properties. The GEMS administered in the study measures attitudes towards differences in the social life or male-female relationships resulting from gender inequality.

It consists of 4 subscales and 24 items. The subscales are the Violence Domain Items (6 items), Sexual Relationships (7 items), Reproductive Health and Disease Prevention (5 items), Domestic Chores and Daily Life (5 items). Each item is scored on a 3-point scale (1 = I agree, 2 = I partially agree, and 3 = I do not agree). High scores refer to high support for gender equality.

In the study, first, the items of the scale were adapted into Turkish through standard methods (forward and back translation, cognitive debriefing and pilot testing). The sample size of the study was calculated as to be at least 5-10 times the number of the items. The questionnaire was administered to 505 men aged ≥ 18 years and living in the province of Manisa through face-to-face interviews. For the analysis of the data obtained, the confirmatory approach was used. The defining characteristics of the items of the scale were analyzed. For the reliability analysis, Cronbach's alpha coefficients and item-total correlations were calculated. For the validity analysis, confirmatory factor, correlations and the student t-test were conducted. For the analysis of the scale, SPSS 21.0, Lisrel 9.1 and MAP statistical software packages were used.

The mean age of the participants was 41.9 ± 14.0 . Of them, 30.6% were primary school graduates, 70.4% were married, 88.5% had the social security and 61.6% had regular jobs. The Cronbach's alpha coefficient of the scale is 0.856. The Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) and Comparative Fit Index (CFI) values of the subscales of the GEMS ranged from 0.018 to 0.076 and from 0.969 to 0.996 respectively. There is a moderate or good level of correlation between the GEMS and other scales assessing gen-

der ($p < 0.05$). In addition, there is significant relationship between the GEMS and variables such as education, employment status and quality of life ($p < 0.05$).

The GEMS adapted to Turkish society is a valid and reliable scale. The psychometric properties of the scale are compatible and there is a good level of correlation between the GEMS and similar scales.

Keywords: Attitude, Gender Equality, Scale, Masculinity, Validity And Reliability

1. GİRİŞ

Türkiye'de kadınlar, uzun süren eşitlik mücadelesinin kazanımlarına rağmen halen erkek egemen toplumsal yapının izin verdiği olanak ve sınırlar içinde yaşamaktadır. Kadınların güçlendirilmesini amaçlayan tüm çalışmalara rağmen gelinen nokta toplumsal cinsiyet eşitliği adına ulaşılmak istenen hedeften oldukça uzaktır. Dünya Ekonomik Forumu'nun Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde Türkiye 2015 yılı itibariyle incelenen 145 ülke arasında 130. sırada bulunmaktadır (WEF, 2015).

Ulusal ve uluslararası düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğinin mümkün kılınması için öncelikli eylem alanları kadınların eğitim, istihdam olanaklarının artırılması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi olarak belirlenmiştir. Cinsler arası eşitlik politikalarında genel eğilim, kadınlarımızağdur, erkekleri de ataerkil toplumsal yapının aktörü ve suçun faili olarak konumlandırarak kadınların güçlendirilmesi gereken yönleri vurgulamak şeklindedir. Oysaki toplumsal cinsiyet, cinsler arasındaki farklılıklar üzerinden tanımlansa da ancak karşılıklı iktidar ilişkileri şeklinde kavranabilir. Erkeklerin ve kadınların cinsiyete ilişkin tutum ve davranışları hem kendilerinin hem de partnerlerinin /eşlerinin yaşamları üzerinde doğrudan etkilidir.

Erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğinin tesis edilmesi için çözüm ortağı haline getirilmesi gerektiği fikri 1990'lı yıllarda ortaya çıkmış ve Türkiye'de yapılan bazı çalışmalarda da ifade edilmiştir (Akbaş, 2012; Bilgin, 2004; Demren, 2008; Kandiyoti, 2013; Kepekçi, 2012; Sancar, 2008). Toplumsal cinsiyet eşitliği tutumunu geliştirmeyi amaçlayan erkeklik

çalışmaları ülkemizde genel olarak akademi ile sınırlı ve uygulama ayağı noksan bir yazın alanı olarak kalmıştır. Bu çalışmanın amacı, erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumunu ölçen bir aracı alana kazandırmak ve bu sayede erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumunu ve bu tutumu değiştirmeyi amaçlayan çalışmaların etkinliğini ölçülebilir kılmaktır.

Çalışmada Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (ETCE) Etiyopya sürümü, Türkçe'ye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır (Middlestadt, Pulerwitz, Nanda, Acharya, ve Lombardo, 2007). ETCE Ölçeği, Pulerwitz ve Barker tarafından erkeklere yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği programlarının etkinliğini değerlendirebilmek amacıyla geliştirilmiş ve Brezilya'da sınınanmıştır (Pulerwitz ve Barker, 2008). Ölçek Etiyopya'da uygulanmış olan dört boyutlu sürümüdür (Baydur, Uçan, Şeker, Özpınar, Gerçeklioğlu, ve Dinç Horosan, 2016; Nanda, 2011).

1.1. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Mücadelesi

Kadınların eşitlik mücadelesi, yaşamın her alanında eril tahakkümü görünür kılmayı ve toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının uluslararası ölçekte kabul edilmesini sağlamıştır (COE, 2014; Compact, 2010; UNDP, 2015; UNWomen, 2015). Bugün Birleşmiş Milletlerin Milenyum Geliştirme Amaçları doğrultusunda dünya ölçeğinde sosyal refahın artırılması için toplumsal cinsiyet eşitliğinin tesis edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır; aynı zamanda kadının güçlendirilmesi gereken öncelikli eylem alanları eğitim, istihdam ve üreme sağlığı olarak belirtil-

mektedir (UN, 2015b). Birleşmiş Milletlerin İnsani Gelişme Raporlarında da toplumsal cinsiyet eşitliği ülkelerin gelişmişlik düzeyini ifade eden indekslerden biri kabul edilmektedir (UN, 2015a).

Kadınları eşitlik politikalarının odağına yerleştiren ve toplumsal cinsiyeti kadın ve erkek şeklinde kategorize eden bu düşünme tarzı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin cinsler özelinde yürütülebilecek bir mücadele alanı olduğunu ima etmektedir (Connell, 1998, 2012). Kadına biçilen toplumsal cinsiyet rolünün değişmesi halinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin tesis edileceğini, bu yolda ilk adımın da kadının güçlendirilmesi olduğunu varsaymaktadır. Ülkemizde de kadın çalışmaları alanında yapılan pek çok çalışmada bu eğilimin izlerini görmek mümkündür (Buz, 2009, s. 64; Kaylı Şaşman, 2016; Yıldırım, 2016, s. 99). Toplumsal cinsiyet, sadece cinslere atfedilen rollerden ibaret değildir; cinslerin karşılıklı ilişkilerinden doğan bu nedenle sürekli değişim halindeki bir süreçtir. Kadın ve erkek toplumsal cinsiyet rolleri, bu değişim süreci ve ilişki sistemi içerisinde karşılıklı olarak inşa edilmektedir. Dolayısıyla sürecin kadın dışındaki diğer muhatabı olan erkeğin detoplumsal cinsiyet eşitliği sorun alanında çözüm ortağı haline getirilmesi gerekmektedir.

1.2. Erkeklik ve Erkeklik Çalışmaları

Günümüzde erkeklik üzerine eleştirel çalışmalar (Hearn, 2004, s. 51) eril iktidarın, erkekler ve diğer cinsler üzerinde nasıl inşa ve temsil edildiğini incelemektedir. Kelime anlamı itibarıyla "erkeklik", Türk Dili Kurumu tarafından "erkek olma durumu, erkekçe davranış, yiğitlik, mertlik" ve "bir erkeğin fizyolojik görevini yerine getirme gücü" şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2016). Erkeklik çalışmaları, erkeğe atfedilen tüm bu niteliklerin kültürler arasında ve tarihsel süreç içinde değiştiğini vurgular. Bu nedenle erkekliği, tek biçimli, kendi içinde tutarlı bir bütün halinde vebu sayede tanımlanabilir bir kimlik biçimi olarak ele almak yerine mücadele içinde inşa edilen bir süreç olarak kavramanın daha ya-

rarlı olduğunu savunur. Çünkü bir toplumda belirli bir anda pek çok erkeklik biçimi ve farklı düzeylerde toplumsal cinsiyet eşitliği tutumuna sahip birçok erkek birarada yaşamaktadır. Bu noktada erkeklik çalışmaları erkeklerin iktidar pratiklerini anlamak için "hegemonik erkeklik" kavramını başlangıç noktası olarak kullanır. İlk olarak Connell tarafından dile getirilen kavram (Connell, 1998, 2005) erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm kurmak için birbirleriyle ittifak yapan özneler olmadığının altını çizer. Belirli bir anda bir topluma egemen tek bir erkeklik biçimi yoktur, aksine eşanlı hakimiyet mücadelesi yürüten erkeklikler vardır (Connell, 1998; Sancar, 2008).

Erkeklik, süreklilik arz eden *erkek olduğunu ispatlama* çabalarının bileşimidir; çünkü "dişiliğin tersine erkeklik verilir. Bağışlanan bir şey olduğu için geri de alınabilir" (Real, 2014, s. 176). Bu nedenle erkekler sadece kadınlarla ve diğer cinslerle değil birbirleri ile de hükmetme ve boyun eğdirme ilişkisi içindedirler (Connell, 2016, s. 271).

Erkekler iktidarda olmanın keyfini sürüyor olabilirler, ama çoğu bunu iktidar olma duygusuna eşlik eden despotik bir bilinç ile yapmazlar. Toplumsal cinsiyet rejiminin sağladığı hakların ve ayrıcalıklarındaşsal bir güçten, doğadankaynaklandığını ya da "bir uzlaşmanın neticesinde bizzat kadınlar tarafından kendilerine verildiğini düşünürler. Böylece kendilerine iktidar sağlayan eylemlerin sorumluluğunu üstlenmeyi de dert etmezler" (Connell, 2016, s. 310).

Erkeklik sabit ve tutarlı bir cinsiyet rolü değil, değişken ve alabildiğine tutarsız bir kimliklenme sürecidir. Örneğin toplumda geleneksel erkeklik söylemini savunan erkekler, toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan erkeklerle birarada yaşayabilir. Erkeklik tutumlarını inceleyerek ve değişimi gözlemleyerek eril tahakkümün baskı ve rızaya dayanan dinamiklerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumu üzerindeki etkisini görünür kılabiliriz ve eşitlik hedefine uzanan yolda bulunduğu yeri tespit edebiliriz.

Eşitlik hedefine ulaşmak için sadece kadınların güçlendirilmesi yetmez, erkeklerin sahip oldukları hak ve ayrıcalıkları kadınlarla paylaşmayı istemeleri gerekir. Erkeklerin yaşamın tüm güçlüklerini "erkek" oldukları için tek başına yüklenmek yerine kadın ile birlikte aşmayı arzulamaları halinde cinsler arasındadaha paylaşımcı ve eşitlikçi bir ilişki kurulabilir. Erkeklerin kadını nasıl gördüğünü anlayabilmeyi ve her cinsiyet için eşit bir yaşamı tesis etmeyi amaçlayan girişimlerin yürütüleceği alanlara karar verebilmek için erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumlarını öğrenmemiz gerekmektedir. Bu çalışma erkeğin gözünden erkeklik ve kadınlık durumlarına bakabilecek bir ölçüm gereğini duyulan ihtiyaçtan doğmuştur.

1.3. Türkiye'de Erkekler ve Erkeklik Çalışmaları

Türkiye'de hegemonik erkeklik, çok çeşitli ve çelişkili etkenlerle(kültürel, etnik, sınıfsal, yaşa dayalı, mesleki açıdan vb.) farklılaşan erkekliklerin mücadele sürecinde şekillenmektedir; ancak temelde Türk ailesinin İslamiyetin kabulünden önce ve sonra değişen yapısının eril tahakkümün doğasını belirlediği söylenebilir.

Erkekler, İslamiyetin kabulünden önce dıştan evlenme (exogami) ile genellikle tek eşli, baba yasasının geçerli olduğu çekirdek ailelerin reisidirler (Ortaylı, 2001; Türkdoğan, 1992, s. 52). Evlenen erkek çocuklar genellikle hisselerini alarak ailelerini kurmak üzere hanelerden ayrılır (Tuna, 2006, s. 149). Destanlarda, halk hikâyelerinde ve bazı resmi belgelerlerde erkeklerin devlet yönetimindeki yetkilerini kadınlar ile paylaştıkları anlatılmaktadır (Can, 2008; Kline, 2011; Öney, 2008; Pulerwitz ve Barker, 2008).

İslamiyetin kabulünden sonra ailenin kutsallığı yerini ailenin mahremiyetine bırakmıştır. Erkekler, kamusal alanın tek hakimi durumuna gelirken, kadınlar özel alana hapsedilmiş, hukuk ve adalet sisteminde de ikinci cins haline getirilmiştir. Ailenin temel işlevi soyun devamı olarak görüldüğü için çok eşli-

lik yasallaşmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesi 19. yüzyılın sonlarında yaşanan geç modernleşme sürecinde aydın ailelerine mensup kadınlar tarafından başlatılmıştır. Jön Türkler ve Genç Osmanlılar içerisindeki erkekler de kadın hareketini desteklemiştir (Toprak, 2011). Geleneksel Osmanlı yaşamının kadın ve erkek üzerinde oluşturduğu baskıyı eleştiren cinsiyet eşitliği mücadeleleri Ortadoğu'da başka ülkelerde de görülen bir sosyal reform hareketini doğurur (Çaha, 2000).

Cumhuriyet döneminde kırsal alanda yaşayan aileler geleneğin, kentte yaşayanlar isemodernleşmenin simgesi haline gelmiştir. Çalışan aile babaları, geleneksel aileden yaşlı erkeğinin iktidarını sona erdirmiştir. Türkiye'de bugün biyolojik açıdan üstün olduklarını düşünen erkekler daha çok eğitim, gelir düzeyleri ve sahip oldukları meslek ile iktidar oyunu oynamaktadırlar (Sancar, 2008, s. 301).

Türkiye'de farklı sosyodemografik özellikteki erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumlarını araştıran az sayıda erkeklik çalışması yapılmıştır. İslami söylemin kadın üzerindeki eril baskı ve sömürüyü kırsal alanda yeniden inşa ettiği bilinmektedir (Civelek, 2013; Kandiyoti, 2013). Sancar, yakın tarihli çalışmasının nitel bulgularına dayanarak Türkiye'de kentli orta sınıf erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine dair "birkaç klişe fikir dışında somut bir eleştirel düşünceye" sahip olmadıklarını belirtmektedir (Sancar, 2008, s. 304).

Toplumsal cinsiyet değerlendirilirken farklı ölçütler temel alınır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyini ifade eden somut göstergeleri kullanan indekslerin (*Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Endeksi -Gender Gap Index; Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi-Gender-Related Development Index; Toplumsal Cinsiyet Güçlendirilmesi Ölçümü-Gender Empowerment Measure vb.*) yanı sıra bireylerin toplumsal cinsiyeti nasıl algıladıklarına ilişkin öznel ölçümler de yapılmaktadır. ETCE Ölçeği toplumsal cinsi-

yet eşitliğini tesis etmek amacıyla yürütülen girişimlerin etkinliğini ölçmek amacıyla farklı ülkelerde kullanılmıştır. Ölçeği, diğer toplumsal cinsiyet tutumunu değerlendiren araçlardan ayıran özellik, erkek bakışını ön plana çıkarmasıdır. Bu nedenle erkeklerin toplumsal cinsiyet tutumunu betimlemek ve değiştirmeyi amaçlayan projelerin etkinliğini sınamak amacıyla kullanılabilir.

Toplumsal değişim bizi temel insan haklarından biri olan toplumsal cinsiyet eşitliği hedefine doğru bir uzlaşma arayışına yöneltmektedir; çünkü erkeğin diğer cinsler karşısındaki hak ve ayrıcalıklarını koruyan geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri toplumsal yapıya paralel olarak değişmektedir. Erkeklerin en basit tabiri ile kadınlar üzerinde hakimiyet kurma çabasında oldukları öngörüsünden hareketle yürütülen ve kadınları korumaya odaklanan yaklaşım ve uygulamalar yerine erkekleri anlamaya ve değişime teşvik etmeye odaklanan çalışmaların yapılması gerekmektedir. Erkek, toplumsal cinsiyet eşitliği hedefine ulaşmak konusunda mücadele edilecek değil işbirliği yapılacak cinsiyet olarak kavranmalıdır. ETCE Ölçeği, bu amaçla yürütülecek çalışmalarda kullanılabilir.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasıdır. Araştırmada ETCE Ölçeğinin Türk diline uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin ortaya konulması için bir alan taraması gerçekleştirilmiştir.

2.1. Örnekleme

Araştırmaya Türkiye'nin batısında yer alan Manisa kent merkezinde yaşayan 18 yaş ve üzeri erkekler katılmıştır. Araştırma bir ölçek uyarlama ve psikometrik özelliklerinin ortaya konulmasına yönelik çalışmam olup, örnek büyüklüğü araştırmada uygulanan ölçek madde sayısının 5-10 katı olacak şekilde planlanmıştır (Floyd ve Widaman, 1995). Özellikle doğrulayıcı faktör analizi uygulamasında en düşük örnek büyüklüğünün 300 kişi olması önerilmektedir (Rouquette ve Fallissard, 2011). Bu araştırmada Manisa kent

merkezini temsil edebilecek küme örnekleme yöntemi kullanılarak, 18 yaş üzeri 101 kümeden, toplam 505 erkek ile yüzyüze görümlenmesi planlanmıştır. Hane düzeyinde seçilen örneklerden evde bulunmayan, ulaşılamayan, reddedenler ile araştırma için toplanan bilgileri analiz için yetersiz olanlar çıkarıldığında toplamda toplamda 479 kişinin verisi değerlendirilmiştir.

2.2. Ölçek uyarlaması ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi

2.2.1. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması

ETCE Ölçeğinin Türk diline uyarlanması aşaması, standart olarak kullanılan uluslararası yöntemler esas alınarak yapılmıştır (Guyatt, 1993; Herdman, Fox-Rushby, ve Badia, 1997, 1998). Bu uyarlama aşamasında ETCE Ölçeğinin önce İngilizce'den Türkçe'ye iki ayrı çevirmen tarafından gerisi yapılmıştır. Daha sonra bu iki Türkçe metin araştırmacılar tarafından birleştirilmiştir. Birleştirilmiş Türkçe çeviri metni, anadili İngilizce olan bir çevirmen tarafından tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Ölçeğin orijinal metni ile ileri çeviri metni uyum açısından karşılaştırılmıştır. Uyumlu bulunan birleştirilmiş Türkçe metin için son gözden geçirme yapılarak hedef grubu temsil eden 5-10 kişi üzerinde bilişsel sorgulama yapılmıştır. Ayrıca konu ile ilgili uzman iki araştırmacı son metni yüz geçerliliği açısından yeniden gözden geçirmiştir. Hem bilişsel sorgulamadan hem de uzman değerlendirmesinden elde edilen bulgular ışığında ölçeğe nihai hali verilmiş, alan uygulamasına hazır hale getirilmiştir.

ETCE Ölçeği hedef araştırma grubu üzerinde uygulandıktan sonra literatürde önerilen yöntemler dikkate alınarak analiz edilmiştir (Terwee, Bot, de Boer, van der Windt, Knol, Dekker, Bouter, ve de Vet, 2007).

2.2.2. Ölçeğin tanımlayıcı özellikleri

Ölçekten elde edilen dağılımlar için taban ve tavan etkisi tüm ölçek boyutlarında hesaplanmıştır. Taban ve tavan etki yüzdelrinin alttan ve üstten %15'den yüksek olması boyutu oluşturan maddelere verilen yanıtların uçlara yayıldığını göstermektedir

(Terweeve vd., 2007).

2.2.3. Güvenilirlik çözümlemesi

Ölçeğin güvenilirlik çözümlemesinden iç tutarlılık katsayısı olarak Cronbach's alfa değeri hesaplanmıştır. Cronbach alfa değerinin 0.7'nin üzerinde olması kabul edilebilir bir iç tutarlılık göstergesi olarak değerlendirilmiştir (Loewenthal ve Lewis, 2001; Nunnally ve Bernstein, 1994). Ayrıca madde silindiğinde Cronbach's alfa değerleri, örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları (0.3-0.4'ün üzerinde olması beklenir) hesaplanmıştır. Maddelerin kendi boyutları ile yüksek korelasyonu madde ölçme başarısını gösteren bir diğer gösterge olarak incelenmiştir (bu değer %100'e yakın olması beklenir) (Ravens-Sieberer, Herdman, Devine, Otto, Bullinger, Rose, ve Klasen, 2014).

2.2.4. Geçerlilik çözümlemesi

2.2.4.1. Doğrulamalı faktör analizi (DFA)

Ölçeğin madde-boyut yapısını değerlendirmek için doğrulamalı faktör analizi uygulanmıştır. Özet uyum indeksi değerlerinden ki-kare/serbestlik derecesi (χ^2/df) için 3'ün, root mean square error of approximation (RMSEA)'da 0.08 ve Standardized root mean residual (Stand.RMR) için 0.10'un altındaki değerler ile comparative fit index (CFI) için 0.90'ın, goodness of fit index (GFI) için 0.95'in üzerindeki değerler uyum göstergesi olarak belirtilmektedir (Kline, 2011; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, ve Müller, 2003).

2.2.4.2. Ayırteci Geçerlilik Analizi

Ayırteci geçerlilik için ETCE Ölçeğinin çeşitli Toplumsal Cinsiyet ölçekleri arasındaki korelasyon katsayıları incelenmiştir. Elde edilen katsayılar için 0.1-0.3 arası düşük, 0.31-0.50 arası orta ve 0.51 üzeri yüksek olarak değerlendirilmiştir (Cohen, 1988). Benzer konuları ölçen araçların aralarında orta ya da yüksek korelasyon, farklı konuları ölçen araçların ise düşük korelasyon katsayısı oluşması beklenir.

2.2.4.3. Bilinen gruplar geçerliliği

Bilinen gruplar geçerliliği için yaş,

medeni durum, gelir algısı, eğitim durumu, çalışma durumu ve yaşam kalitesi düzeyi farklılıkları student's t-testi ile karşılaştırılmış, sonuçlar etki büyüklüğü (EB) biçiminde sunulmuştur. EB için elde edilen değer 0.2-0.5 arası düşük, 0.51-0.8 arası orta ve 0.8'in üzeri büyük olarak değerlendirilmiştir (Cohen, 1988).

Ölçeklerin analizinde SPSS 21.0, Lisrel 9.1 ve MAP istatistik paket programları kullanılmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

2.3.1. Sosyodemografik özellikler bilgi formu

Yüzyüze görüşme tekniğinin kullanıldığı çalışmada uygulanan anket formunda soyodemografik veriler bireye ait yaş, eğitim durumu, medeni durum, çalışma durumu, yaşam kalitesi gibi çeşitli değişkenlerden oluşmaktadır.

2.3.2. Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (ETCE) (Gender Equitable Men Scale - GEMS)

Pulerwitz ve Baker tarafından geliştirilmiş olan, erkeğin toplumsal cinsiyet eşitliğini ne ölçüde desteklediğini tespit etmeyi amaçlayan ETCE, ilk olarak 2008 yılında sınanmıştır (Pulerwitz ve Barker, 2008). Geleneksel ve eşitlikçi cinsiyet normlarını ölçmeyi hedefleyen bu sürümü Çeber ve ark. (Çeber, Demirelöz, Nazlı, Ekşioşlu, Mermer, Aslan, ve Yücel, 2009) tarafından Türkçe'de Cinsiyet Eşitliği Ölçeği olarak üniversite öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

ETCE Ölçeğinin amacı, erkeklerin geniş bir sorun alanı içinde eşleri/ partnerleri ile nasıl ilişki kurduklarını anlayabilmek, erkeklerin sosyal yaşamda ya da kadın-erkek ilişkilerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan farklılıklara ilişkin tutumunu ölçmektedir. Ölçek bugüne kadar toplam on ülkede (Bangladeş, Brezilya, Çin, Etyopya, Hindistan, Kenya, Güney Afrika, Tanzanya ve Uganda) toplumsal cinsiyete ilişkin normlar ile üreme sağlığının korunması arasındaki ilişkiyi betimlemek aynı zamanda toplumsal

cinsiyet eşitliğini sağlamak için yürütülen programların etkinliğini sınamak için kullanılmıştır (Barker, 2003; Parkes, 2014; Pulerwitz ve Barker, 2008).

Bu çalışmada uyarlaması yapılan ETCE Ölçeği Etiyopya sürümünde kullanılan ve C-Change programı tarafından derlenen "toplumsal cinsiyet ölçekleri" özet kitabında yer alan formudur (Nanda, 2011). Bu ölçek 24 madde ve 4 boyuttan oluşmaktadır. Maddeler temel olarak aile içi şiddet, cinsel ilişki, üreme sağlığı ve hastalıkları önleme, günlük yaşamda ve ev içindeki görev paylaşımına ilişkin olarak (ek 1).

Ölçek alt boyutları:

Aile İçi Şiddet Alanı Maddeleri (AİŞ) (Violence Domain Items-VDI): (6 madde)

Aile içi şiddet boyutu 6 maddeden oluşmaktadır. Maddeler erkeğin eşine/partnerine yönelik şiddet uygulamasının olağan bir durum olduğuna ilişkin önermelerden oluşmaktadır.

Cinsel İlişki Alanı Maddeleri (CİA) (Sexual Relationships Domain Items-SRDI): (7 madde)

Cinsel ilişki boyutu 7 maddeden oluşmaktadır. Maddeler cinsel ilişkide erkeğin üstünlüğü ve hükmediciliği üzerine kurulan ifadelerden oluşmaktadır. Ayrıca homofobiyi içeren bir madde de bu boyutta yer almaktadır.

Üreme Sağlığı ve Hastalıkların Önlenmesi Alanı Maddeleri (ÜSHÖA) (Reproductive Health and Disease Prevention Domain Items-RHDP): (5 madde)

Üreme sağlığı ve hastalıkların önlenmesi boyutu 5 maddeden oluşmaktadır. Maddeler prezervatif kullanımı algıda yarattığı olumsuz özellikleri, kadının gebelikten korunma ve doğurganlığına ilişkin toplumsal rollerini ve erkeğe biçilen üremeye bağlı erkeklik rolünü içeren maddelerden oluşmaktadır.

Ev İşleri ve Gündelik Yaşam Alanı Maddeleri (EİGYA) (Domestic Chores and Daily Life Domain Items-DCDL): (5 madde)

Bu boyut 5 maddeden oluşmaktadır.

Maddeler ev içi karar verme ve görev paylaşımını sorgulayan önermeler içermektedir. Bu önermeler ev içi iktidarın ve görev paylaşımının toplumsal eşitlik düzlemindeki dengesini ortaya çıkarmaktadır.

Ölçekte yer alan her bir madde "Katılıyorum", "Kısmen katılıyorum" ve "Katılmıyorum" şeklinde sırası ile 1, 2 ve 3 puanlık likert ile ölçeklendirilmektedir. Sonuçların değerlendirilmesinde her bir boyut için elde edilen puanların basit toplamı kullanılmaktadır. Yüksek puan toplumsal cinsiyet eşitliğini ifade eder. Ölçek sonuçları zaman içerisindeki değişimlere tepki verebilecek düzeydedir.

Ölçeğin daha önceki uygulamalarından elde edilen sonuçlara göre iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,81'dir. Ölçek, Brezilya, Çin, Etiyopya, Hindistan, Kenya, Tanzania ve Uganda'da uygulanmış ve iç tutarlılık sayısı farklı ülke uyarlamalarında değişim göstermiştir. Örneğin GEMS'in Hindistan uyarlamasında Cronbach Alpha 0,75 iken bu çalışmada da uyarlaması yapılan Etiyopya sürümünde 0,88 bulunmuştur (Middlestadt ve vd., 2007).

Literatür sonuçları ETCE Ölçeğinin duyarlı ve kültürel açıdan karşılaştırmayı mümkün kılacak düzeyde kestirim geçerliliğine sahip bir araç olduğunu göstermektedir (Pulerwitz, Barker, Segundo, ve Nascimento, 2006).

2.3.3. Diğer ölçüm gereçleri

Görüşmede bireylerden yaşam kalitesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin çeşitli yönlerini ölçmeyi hedefleyen ölçeklerden oluşan anket seti uygulanmıştır. Bu anket seti içerisinde yer alan ölçekler şunlardır:

Cinsel İlişkide Eşlerin İletişimi Ölçeği (CİEİ) (Couple Communication On Sex Scale -CCSS)

Ölçek, cinsel ilişki konusunda kadın ve erkeğin iletişim kurma biçim ve düzeyini betimlemektedir (Nanda, 2011).

Toplumsal Cinsiyet Normları Tutum Ölçeği (TCNT) (Gender Norm Attitudes Scale-GNAS)

TCNT Ölçeği erkek ve kadınlar hak-

kındaki bazı toplumsal cinsiyet normlarına ilişkin eşitlikçi inanışları ölçmektedir. Bu ölçek 10 maddelik "Erkeğin Hak ve Ayrıcalıkları" (Rights and Privileges of Men, RPM) ile 4 maddelik "Kızlar İçin Eşitlik" (Equity for Girls, EFG) alt boyutlarından oluşmaktadır (Waszak, Severy, Kafafi, ve Badawi, 2001).

Toplumsal Cinsiyet İlişkileri Ölçeği (TCİ) (Gender Relations Scale - GRS):

Ölçek, "Eşitlik" (Equity Subscale – ES) ve "İktidar/Güç" (Power Subscale – PS) olarak adlandırılan 2 alt ölçek ve 23 maddeden oluşmaktadır. Toplumsal Cinsiyet İlişkileri Ölçeği, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumu, cinsel ilişki ve korunma yöntemleri konularını, ev içindeki iktidar ilişkilerini, aile içi şiddet ve iletişim konularındaki tutumu ölçmeyi amaçlamaktadır (Stephenson, Bartel, ve Rubardt, 2012).

Eve Karar Alma Ölçeği (EKA) (Household Decision-Making Scale - HDMS):

Ölçek tek boyut ve üç maddeden oluşmaktadır. Kadının evle ilgili kararlara katılımı durumunu ölçer (León, 2011; León, 2014).

Cinsel İlişkide İktidar Ölçeği (Cİİ) (Sexual Relationship Power Scale - SRPS):

"İlişki Kontrolü" (Relationship Control Subscale İtems, RC) ve "Karar Verme İktidarı" (Decision-Making Dominance, DMD) başlıklı 2 alt ölçek ve 23 maddeden oluşmaktadır (Pulerwitz, Gortmaker, ve DeJong, 2000).

EUROHIS yaşam kalitesi anketi kısa form (WHOQOL-8)

Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi anketi kısa formundan seçilen 8 adet sorudan oluşan, tek bir puanının hesaplandığı formdur. Bu ölçek, bireylerin bedensel, ruhsal, sosyal ve çevresel özelliklerini bir bütün olarak değerlendiren özellikte olup, ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliği Eser ve ark. tarafından yapılmıştır (Eser, Lağarlı, Baydur, Akkurt, Akkuş, Arslan, Cengiz, Çiftçioğlu, Işık, ve Karabacak, 2010). Artan puan iyi yaşam kalitesini göstermektedir.

3. BULGULAR

3.1. Sosyodemografik Bulgular

Araştırmanın örneğine ilişkin temel sosyodemografik özellikleri içeren bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Sosyodemografik Özellikleri (n=479)

Özellikler	Sayı	Yüzde
Yaş		
18-29 yaş arası	149	30.2
30-39 yaş arası	120	24.3
40-49 yaş arası	83	16.8
50-59 yaş arası	69	14.0
60-69 yaş arası	44	8.9
70 yaş ve üzeri	29	5.9
Yaş ort±ss (en düşük-yüksek yaş)	41.9±14.0 (18-82)	
Eğitim durumu		
Okuryazar Değil	6	1.3
Okuryazar	5	1.1
İlkokul	144	30.6
Ortaokul	60	12.8
Lise	158	33.6
Üniversite	95	20.2
Yüksek lisans / Doktora	2	.4

Medeni durumu		
Evli	298	70.4
Bekar	104	24.6
Nişanlı ya da Sözlü	6	1.4
Eşi ölmüş/ayrılı/diğer	15	3.6
Ailenizin Ekonomik Durumunu Nasıl Tanımlarsınız?		
Gelir Giderden Az	79	16.7
Gelir Gidere Denk	358	75.5
Gelir Giderden Fazla	37	7.8
Düzenli Olarak Gelir Getirin Bir İşiniz Var Mı?		
Evet	311	61.6
Hayır	194	38.4

Araştırmaya katılan erkeklerin yaş ortalaması 41.9 ± 14.0 olup, %30.6'sı ilkokul mezunu, %70.4'ü evlidir. Ailenin gelir-gider durumu açısından %75.5'i gelirlerinin giderlerine denk olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların

%61.6'sının düzenli olarak çalıştıkları bir işi bulunmaktadır.

3.2. Ölçeğin Tanımlayıcı Özellikleri ve Güvenilirlik Analizi

Tablo 2. ETCE Ölçeği Tanımlayıcı Özellikleri, Madde-Boyut Korelasyon Katsayıları, Boyutların Cronbach's Alfa Değerleri, Madde Silindiğinde Cronbach's Alfa Değerleri ve Madde Ayırtediciliği

Boyutlar	Puan dağılımı ort±ss	Örtüşmeye göre düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach's Alfa	Cronbach's Alfa	Taban-Tavan etkisi %	Madde Ayırt Ediciliği %
ETCE				0.856	0-0.4	84.7
AİŞ	14.3±2.9			0.684	0.8-16.6	88.9
ETCE 1	2.5±0.8	0.521	0.601			
ETCE 2	2.7±0.6	0.438	0.638			
ETCE 3	2.2±0.9	0.426	0.638			
ETCE 4	2.9±0.4	0.254	0.684			
ETCE 5	2.4±0.8	0.579	0.576			
ETCE 6	1.7±0.9	0.296	0.686			
CİA	17.4±4.2			0.785	2.5-4.8	95.8
ETCE 7	2.3±0.8	0.627	0.738			
ETCE 8	2±0.9	0.587	0.744			
ETCE 9	2.2±0.9	0.619	0.738			
ETCE 10	2.7±0.7	0.231	0.796			
ETCE 11	2.3±0.8	0.513	0.758			
ETCE 12	1.4±0.7	0.252	0.795			
ETCE 13	2.2±0.9	0.566	0.748			
ETCE 14	2.2±0.9	0.492	0.761			
ÜSHÖA	11.7±2.1			0.414	0.8-8.6	46.7
ETCE 15	1.7±0.9	0.132	0.433			
ETCE 16	2.8±0.5	0.137	0.409			
ETCE 17	1.9±0.9	0.219	0.360			
ETCE 18	2.4±0.9	0.327	0.256			
ETCE 19	2.8±0.6	0.288	0.322			
EİGYA	10.8±2.9			0.733	5.3-12.6	100.0
ETCE 20	2.1±0.9	0.492	0.689			
ETCE 21	1.7±0.8	0.468	0.697			
ETCE 22	2.6±0.7	0.452	0.704			
ETCE 23	2.2±0.9	0.558	0.661			
ETCE 24	2.2±0.9	0.508	0.681			

ETCE Ölçeğinin alt boyutları, ölçek maddelerine verilen yanıtların ham olarak toplanmış değerlerinden oluşmaktadır. Ölçeğin her bir boyutunda verilen yanıtların uçlara dağılımını gösteren taban ve tavan etkisi değerlerinin yüzde dağılımları incelendiğinde; hiçbir alt boyutta ve toplamda taban etkisinin %15'lik sınırı aşmadığı gözlenirken, AİŞ boyutunda tavan etkisinin %16.6'lık bir değer

aldığı görülmektedir.

Ölçeğin birinci boyutu olan AİŞ iç tutarlılık katsayısı 0.684'tür. Ölçek alt boyutunun dördüncü ve altıncı maddeleri çıkarıldığında iç tutarlılık katsayısının minimal düzeyde arttığı görülmektedir. Örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-boyut katsayılarının da dördüncü ve altıncı maddelerde 0.30'un altında, diğerlerinde ise daha iyi düzeyde oldu-

ğu görülmektedir.

Ölçeğin ikinci boyutu olan CIA maddeleri için iç tutarlılık katsayısı 0.785'tir. Onuncu ve onikinci maddeler silindiklerinde iç tutarlılık katsayısını minimal düzeyde attığı görülmektedir. Örtüşmeye göre düzeltilmiş madde boyut korelasyonlarında da on ve onikinci maddelerin 0.30'un altında, diğerlerinde ise 0.49'un üzerinde olduğu görülmektedir.

ETCE, ÜSHÖA'nın iç tutarlılık katsayısı 0.414 olduğu belirlenmiştir. Ölçekten onbeşinci madde çıkarıldığında Cronbach's alfa değeri minimal düzeyde artarken, genel olarak tüm maddelerin hem Cronbach's alfa değeri hem de örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayılarının düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Son boyut olan EİGYA'nın iç tutarlılık katsayısının 0.733'tür. Madde silindiğinde

hiçbir boyutta bu iç tutarlılık katsayısının üzerine çıkılmadığı görülmektedir. Ayrıca örtüşmeye göre düzeltilmiş madde boyut korelasyon katsayılarının 0.45'in üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Ölçeğin bir bütün olarak iç tutarlılık katsayısı 0.856'dır. Ölçek genel olarak iyi düzeyde iç tutarlılığa sahiptir. Ölçeğin maddelerinin ayırt etme yeteneği, özet "madde ayırtıcılığı başarı yüzdesi" ile gösterilir. Her bir ölçek boyutunu oluşturan maddelerin kendi boyutları ile korelasyonunu gösteren bu ölçüt incelendiğinde EİGYA boyutunun %100, CIA boyutunun %95.8, AIŞ boyutunun %88.9 ve ÜSHÖA boyutunun %46.7 düzeyinde olduğu görülmektedir. Ölçeğin tamamı için bu oran %84.7'dir.

3.3. Geçerlilik Analizi

3.3.1. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Tablo 3. ETCE Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum İyiliği Değerleri Sonucu

Boyutlar/Ölçütler	AIŞ	CIA	ÜSHÖA	EİGYA
χ^2 (p)	10.02 (0.264)	59.9 (0.000)	4.52 (0.340)	7.49 (0.058)
df	8	17	4	3
χ^2/df	1.25	3.52	1.13	2.50
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	0.027	0.076	0.018	0.057
Comparative Fit Index (CFI)	0.996	0.969	0.996	0.993
Goodness of Fit Index (GFI)	0.992	0.967	0.996	0.994
Standardized RMR	0.026	0.045	0.026	0.020

χ^2 (p): Ki-kare (olasılık değeri) df: Serbetlik derecesi

ETCE Ölçeği doğrulayıcı faktör analizi her bir boyut için ayrı ayrı yapılmıştır. Üretilen yapıların her birisi için CFI ve GFI değerleri kabul edilen uyum sınırları (0.95) üzerindedir. RMSEA ve Stand.RMR değerleri de tüm boyutlarda kabul edilebilir değer olan

0.08'in altında yer almaktadır. CIA'nın RMSEA değeri 0.076 ile kabul edilebilir aralıkta ve χ^2/df 3.52 ile kabul edilebilir sınır değer olan 3'ün bir miktar üzerindedir.

3.3.2. Ayırtedici Geçerlilik Analizi

Tablo 4. Ölçekler Arası Korelasyon Katsayıları Dağılımı

	ETCE			
	AİŞ	CİA	ÜSHÖA	EİGYA
CİEİ	-0.053	0.106*	0.283**	0.183**
TCNT (Erkeğin Hak ve Ayrıcalıkları)	0.392**	0.448**	0.454**	0.630**
TCNT (Kızlar İçin Eşitlik)	0.117*	-0.010	-0.085	0.028
TCİ (Eşitlik)	0.515**	0.691**	0.588**	0.671**
TCİ (İktidar)	0.030	0.194**	0.071	0.163**
EKA	0.065	0.114*	0.070	0.090
Cİİ (İlişki Kontrolü)	0.176**	0.225**	0.230**	0.244**
Cİİ (Karar Verme İktidarı)	-0.349**	-0.162**	-0.300**	-0.446**
EUROHIS	0.035	-0.059	0.093*	0.057

* p<0.05** p<0.01

Ölçekler arası korelasyon katsayıları incelendiğinde ETCE Ölçeği alt boyutlarının birçok ölçek ile iyi düzeyde korelasyon sergilediği görülmektedir. ETCE Ölçeğinin özellikle Cİİ (Karar Verme İktidarı), TCİ (Eşitlik) ve TCNT (Erkeğin Hak ve Ayrıcalıkları) alt ölçekleri ile orta ve yüksek düzeyde korelasyon sergilediği belirlenmiştir. Ölçeğin en yüksek TCİ (Eşitlik) alt boyutu ile CİA arasında 0.691 düzeyinde ve EİGYA ile 0.671 düzeyinde korelasyon sergilerken, diğer iki boyut ile de

0.5'in üzerinde korelasyona sahiptir. Bunun dışında üçüncü düzeyde yüksek korelasyonun EİGYA ile TCNT (Erkeğin Hak ve Ayrıcalıkları) boyutu arasında 0.630 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin diğer ölçekler ile de orta ya da düşük düzeyde birliktelik sergilediği görülmektedir. En düşük birliktelikler EKA ve TCNT (Kızlar İçin Eşitlik) alt ölçeği iledir.

3.3.3. Bilinen Gruplar Geçerliliği

Tablo 5. Temel Sosyodemografik Özelliklere Göre Ölçek Boyutlarının Farklılığı Belirleyebilme Özelliği

Değişkenler (kategorileri)	AİŞ	CİA	ÜSHÖA	EİGYA
Evlilik Durumu (evli – diğer)	0.02	0.12	0.18	0.05
Eğitim durumu (ilköğretim ve altı– orta öğretim ve üzeri)	0.49***	0.34**	0.5***	0.52***
Gelir-gider dengesi (yetersiz – yeterli)	0.08	0.03	0.01	0.09
Yaş (<=39 vs>=40)	0.06	0.07	0.05	0.08
Yaşam Kalitesi (düşük – yüksek)	0.10	0.19*	0.29**	0.18*
Çalışma durumu (çalışıyor – çalışmıyor)	0.18	0.21	0.38***	0.13

Etki Büyüklüğü (Effect Size, Cohen's d): 0.2-0.5 arası=düşük, 0.51-0.8 arası=orta ve 0.8'in üzeri=büyük etki

* p<0.05, p<0.01, p<0.001

Ölçeğin alt boyutları için yapılan karşılaştırmada eğitim düzeyi, çalışma durumu ve yaşam kalitesi ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu görülmektedir. Ölçek puanları yüksek eğitimlilerde, çalışanlarda ve yüksek yaşam kalitesine sahip olanlarda daha yüksek düzeydedir ($p<0.05$). Ölçek boyutlarının en çok eğitim düzeyi ile anlamlı ilişki gösterdiği ve bu ilişkinin orta düzeyde etki büyüklüğünde sahip olduğu belirlenmiştir.

5. TARTIŞMA

ETCE Ölçeği içerdiği madde ve boyutlar ile erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumunu ölçmektedir. Her bir boyut farklı alanlara ilişkin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumu düzeyini belirlemektedir. Ölçeğe verilen yanıtların tanımlayıcı özelliklerinden olan dağılım biçimi incelendiğinde, taban ve tavan etkisinin AİŞ boyutu dışında sınır değeri aşmadığı görülmektedir (Terweeve vd., 2007). AİŞ boyutunda ise sınır değer olan %15'in hemen üzerinde (%16.6) bir tavan etkisi oranı tespit edilmiştir. Taban ve tavan etkisine bakılarak ölçek maddelerine verilen yanıtların uç noktalara doğru dağılmadığı söylenebilir. Diğer bir deyiş ile ölçek boyutlarından elde edilen puanların merkezde toplandığının yani ölçek boyutlarını oluşturan maddelere verilen yanıtların sürekli bir şekilde tek yönde işaretlenmediğinin bir göstergesidir. AİŞ boyutunda gözlenen yüksek tavan etkisi, katılımcıların şiddet önermelerini desteklemediğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir.

ETCE Ölçeğinin güvenilirlik bulgularından birisi iç tutarlılık katsayısını gösteren Cronbach's alfa değeridir. Cronbach's alfa değeri ölçeğin bütünü için 0.856 olup, AİŞ, CIA, ÜSHÖA ve EİGYA boyutlarında sırasıyla 0.684, 0.785, 0.414 ve 0.733'tür. ÜSHÖA dışında elde edilen alfa değerlerinin önerilen sınır değere yakın ya da bir miktar üzerinde olduğu görülmektedir (Loewenthal ve Lewis, 2001; Nunnally ve Bernstein, 1994). Ölçek Brezilya'da ve Hindistan'da erkeklere uygulandığında tüm maddelerin toplamından elde

edilen alfa değeri 0.81 bulunmuştur (Pulerwitz ve Barker, 2008; Verma, Pulerwitz, Mahendra, Khandekar, Barker, Fulpagare, ve Singh, 2006). Faktör yapısında olumlu ve olumsuz ifadeler olarak ayrıştırılan iki farklı boyutta alfa değerleri ise sırası ile 0.85 ve 0.77 olarak belirlenmiştir (Pulerwitz ve Barker, 2008). Ölçeğin uyarlandığı Etiyopya sürümünden elde edilen Cronbach's alfa değeri 0.88'dir. Bu çalışmadan elde edilen iç tutarlılık katsayısının, Etiyopya sürümü ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Diğer yandan ÜSHÖA alt boyutunun üreme sağlığı ve hastalıklarına ilişkin farklı kültürel kavramları birarada ölçmeye çalışması, iç tutarlılık katsayısını düşürmüş olabilir. Madde silindiğinde elde edilen Cronbach's alfa değeri ÜSHÖA'nın hiçbir maddesinde aşırı derecede artan ya da azalan düzeyde eğilim göstermemektedir. Aynı zamanda madde-toplam korelasyonlarında da düşük düzeyde birliktelik belirlenmiştir. Sonuç olarak ölçeğin ÜSHÖA alt boyutunu oluşturan maddelerin kavramsal yapıyı farklı cephelerden temsil ettiği söylenebilir.

Ölçeğin boyutlarını oluşturan her bir maddenin Cronbach's alfa değerine olan etkisini belirlemek için "madde silindiğinde Cronbach's alfa" ve "örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyon" değerleri incelenmiştir. AİŞ'in 6. maddesi silindiğinde elde edilen 0.686 düzeyindeki Cronbach's alfa değeri, ilgili boyutun alfa değerini binde 2 düzeyinde aşmaktadır. Aynı madde için örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu 0.296 ile beklenen 0.30'luk değer bir miktar altında yer aldığı görülmektedir. Ölçeğin ikinci boyutu olan CIA'nında 10. ve 12. maddeleri silindiğinde Cronbach's alfa değeri kendi boyutunu bir miktar aşmaktadır. Bu maddeler için madde-toplam korelasyonu 0.30'un altında yer almaktadır. Ölçeğin üçüncü boyutu olan ÜSHÖA'nın 15. maddesinin Cronbach's alfa değeri de benzer biçimde kendi boyutunun değerini aşmaktadır. Ölçeğin örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları bu boyutta 18. madde dışında 0.30'un altında kalmaktadır. Son alt

boyut olan EİGYA'da hem örtüşmeye göre düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları hem de Cronbach's alfa değerleri beklenen düzeydedir. Madde-boyut korelasyonlarının düzeyini özetleyen "madde ayırt edicilik yüzdesi"nin %100'e yakın olması beklenir; ÜSHÖA dışında tüm boyutlarda ve toplamda bu değerin beklenene yakın olduğu görülmektedir.

ETCE Ölçeğinin geçerlilik ölçütlerinden birisi doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarıdır. Ölçüm gerecinin yapı geçerliliğini gösteren özet ölçütlerin hesaplandığı doğrulayıcı faktör analizinde, her bir boyut için ayrı ayrı çözümlenmiştir. Elde edilen özet ölçütlerden RMSEA ve Stand.RMR değerlerinin tüm boyutlarda kabul edilen 0.08'nin altında, CFI ve GFI değerlerinin ise 0.95'in üzerinde olduğu görülmektedir. CİA dışında tüm boyutlarda χ^2/df , 3'ün altındadır. ETCE Ölçeğinin tüm alt boyutlarının kavramsal olarak temsil ettikleri yapı ile uyumlu değerler gösterdiği ve her bir alt boyutun kendi yapısını uyumlu bir şekilde açıklayabildiği belirlenmiştir (Hooper, Coughlan, ve Mullen, 2008; Hu ve Bentler, 1999).

Ölçeğin dış geçerliliğini gösteren ölçütlerden ayırtedicilik için benzer ölçekler ile olan korelasyon düzeyleri incelenmiştir. ETCE Ölçeğinin tüm boyutları ile TCİ Ölçeği Eşitlik alt boyutu iyi düzeyde korelasyon göstermektedir. Aynı şekilde TCNT Ölçeğinin Erkeğin Hak ve Ayrıcalıkları alt boyutu ile orta ve iyi düzeyde korelasyon sergilediği bulunmuştur. Cİİ ölçeğinin her iki boyutu için ise anlamlı fakat düşük ve orta düzeyde korelasyon belirlenmiştir. ETCE Ölçeğinin toplumsal cinsiyete ilişkinkendisine benzer yapıları değerlendiren bir çok ölçek ile orta ve iyi düzeyde; farklı yapıları değerlendirenler ile anlamsız ve düşük düzeyde birliktelik göstermesi, ayırtedici olduğunun, başka bir ifade ile ölçmek istediği özelliği ölçebildiğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir (Drost, 2011).

Bir başka dış geçerlilik ölçütü bilinen gruplar geçerliliğidir. ETCE Ölçeğinin bilinen

gruplar geçerliliğinde katılımcıların eğitim düzeyi, çalışma durumu ve yaşam kalitesi ile anlamlı ilişki gösterdiği belirlenmiştir. Diğer bir deyiş ile alınan eğitim düzeyiyükseldikçe, toplumsal cinsiyet eşitliğine doğru bir tutum gelişmektedir. Diğer yandan yaşam kalitesi düzeyi yüksek olanların toplumsal cinsiyete daha eşitlikçi yaklaşımları anlaşılmaktadır. Çalışma durumu ile yalnızca ÜSHÖA arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar bireyin sosyokültürel niteliklerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumu üzerinde etkisi olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Brezilya'da yapılan araştırmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir; eğitim durumu ile toplumsal cinsiyet eşitliği tutumu, ayrıca partner şiddeti ve kontraseptif kullanımı arasında da anlamlı ilişkinin varlığı belirlenmiştir (Pulerwitz ve Barker, 2008).

Bu çalışmanın olumlu yönlerinden biri, ölçek uyarlaması çalışmaları için önerilen örnek büyüklüğüne erişilmiş ve nüfusa dayalı, olasılıklı bir örnek seçim yöntemi ile yürütülmüş olmasıdır. Bu sayede elde edilen bulguların tanımlayıcı özellikleri açısından Manisa kent merkezinde yaşayan erkek nüfusu temsil ettiği söylenebilir. Diğer taraftan bu çalışmanın Türkiye'nin Batısında ve kentsel alanda yürütülmüş olması, diğer bölgeleri ve kırsal alanı temsil etme noktasında çalışma sonuçlarını sınırlandırmaktadır. Bu araştırmanın bir başka kısıtlayıcı tarafı ise test-tekrar test uygulamasının yapılamamış olmasıdır. Diğer bir deyiş ile ölçeğin zaman içerisindeki değişime olan tutarlılığı tespit edilememiştir. Bununla birlikte ölçek maddeleri ve boyutlarının değerlendirilmesinde doğrulayıcı yaklaşım çeşitli analitik süreçler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu durum kavramsal yapının daha iyi test edilmesini sağlamıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

ETCE Ölçeği toplumsal cinsiyet eşitliğine dair tutumu ölçmek amacıyla kullanılabilir özelliktedir. Bu ölçüm gereci, toplumsal

cinsiyete tutumu eşitliği tutumunu tanımlama ve değişimi tespit etme amacıyla çeşitli araştırmalarda kullanılabilir. Bu çalışma kapsamında Türkçe'ye uyarlanan ve geçerlik-güvenilirliği yapılmış olan ETCE Ölçeği, cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan girişim çalışmalarında sonuçların değerlendirilmesi açısından yararlı bir ölçüm aracıdır. Ölçek her ne kadar erkekler için üretilmiş olsa da maddelerin soru kökleri bütün cinslerin yanıtlayabileceği özellikte tasarlanmıştır; ancak ölçekaltı kültürlerle özgü özellikleri tespit etme noktasında sınırlılık gösterebilir. Sonuç olarak ETCE Ölçeği Türk erkeklerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumunu ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm gerecektir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, E. (2012). *Türkiye'de sosyal medyada futbol taraftarlarının erkeklik söylemleri*. İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Barker, G. (2003). *How do we know if men have changed? Promoting and measuring attitude change with young men. Lessons from Program H in Latin America*. Paper presented at the Expert Group Meeting on 'the Role of Men and Boys in Achieving Gender Equality'. United Nations: Brasilia, Brazil.
- Baydur, H., Uçan, G., Şeker, D., ve ark. (2016). "Manisa Kent Merkezinde Yaşayan Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Tutumunun Değerlendirilmesi: Yöntem ve Temel Bulgular". Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, C/S. 2(5), 134-137.
- Bilgin, E. (2004). *An analysis of Turkish modernity through discourses of masculinities*. Middle East Technical University.
- Buz, S. (2009). "Feminist Sosyal Hizmet Uygulaması". *Toplum ve Sosyal Hizmet*, C/S. 20(1), 53-65.
- Can, S. (2008). *Selçuklular Döneminde Kadın: Terken Hatun'dan Valide Sultan'a*. İstanbul: Ufuk Ötesi.
- Civelek, H. Y. (2013). "Kırmızı Kuşağın Kuramsallığı: Ataerkil Söyme ve Anadolu Kırsalında Kadın". *Doğu Batı*, C/S. 64, 87-121.
- COE, C. o. E.-G. E. C.-. (2014). *Gender Equality Strategy 2014-2017*. In C. o. Europe (Ed.).
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2 ed.). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Compact, U. U. N. G. (2010). *Women's Empowerment Principles*. In K. G. P. O. Ç. Grubu (Ed.).
- Connell, R. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika* (C. Soydemir, Trans.). İstanbul: Ayrıntı.
- Connell, R. (2005). *Masculinities*: University of California Press.
- Connell, R. (2012). "Gender, health and theory: conceptualizing the issue, in local and world perspective". *Social science & medicine*, C/S. 74(11), 1675-1683.
- Connell, R. W. (2016). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çaha, Ö. (2000). *Sivil Kadın: Türkiye'de Kadın ve Sivil Toplum*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Çeber, E., Demirelöz, M., Nazlı, A., ve ark. (2009). "Ergenlerde Cinsiyet Eşitliği Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, C/S. 11(2), 5-15.
- Demren, Ç. (2008). "Ortadoğu'da Ataerkillik ve Erkeklik İlişkileri". *Sosyal Bilimler Dergisi/Journal of Social Sciences*, C/S. 32(2), 321-329.
- Drost, E. A. (2011). "Validity and reliability in social science research". *Education Research and Perspectives*, C/S. 38(1), 105.

- Eser, E., Lağarlı, T., Baydur, H., ve ark. (2010). "EUROHIS (WHOQOL-8. Tr) Türkçe sürümünün Türk toplumundaki psikometrik özellikleri". *Turkish Journal of Public Health*, C/S. 8(3), 136-152.
- Floyd, F. J., ve Widaman, K. F. (1995). "Factor analysis in the development and refinement of clinical assessment instruments". *Psychological Assessment*, C/S. 7(3), 286-299.
- Guyatt, G. H. (1993). "The Philosophy of Health-Related Quality of Life Translation". *Quality of Life Research*, C/S. 2(6), 461-465.
- Hearn, J. (2004). "From Hegemonic Masculinity to The Hegemony of Men". *Feminist theory*, C/S. 5(1), 49-72.
- Herdman, M., Fox-Rushby, J., ve Badia, X. (1997). "'Equivalence' and the Translation and Adaptation of Health-Related Quality of Life Questionnaires". *Quality of Life Research*, C/S. 6(3), 237-247.
- Herdman, M., Fox-Rushby, J., ve Badia, X. (1998). "A Model of Equivalence in the Cultural Adaptation of HRQoL Instruments: The Universalist Approach". *Quality of Life Research*, C/S. 7(4), 323-335.
- Hooper, D., Coughlan, J., ve Mullen, M. R. (2008). "Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit". *Electronic Journal of Business Research Methods*, C/S. 6(1), 53-59.
- Hu, L. t., ve Bentler, P. M. (1999). "Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives". *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, C/S. 6(1), 1-55.
- Kandiyoti, D. (2013). *Cariyeler, Bacılar, Yurttaşlar: Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Kaylı Şaşman, D. (2016). "Türkiye'de Sosyal Hizmetin Toplumsal Cinsiyet ile İlişkisi". *Journal of Academic Social Science Studies*, C/S. 45, 135-142.
- Kepekçi, E. (2012). "(Hegemonik) Erkeklik Eleştirisi ve Feminizm Birlikteliği Mümkün Mü?". *Kadın Araştırmaları Dergisi*, C/S. 2(11), 59-86.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3 ed.). New York, NY: The Guilford Press.
- León, F. R. (2011). "Does professed religion moderate the relationship between women's domestic power and contraceptive use in India". *Open Family Studies Journal*, C/S. 4, 1-8.
- León, F. R. (2014). "Independent effects of wife's domestic power and husband's egalitarian beliefs on fertility desire and contraceptive use". *REVISTA DE INVESTIGACIÓN EN PSICOLOGÍA*, C/S. 17(1), 157-175.
- Loewenthal, K., ve Lewis, C. A. (2001). *An Introduction to Psychological Tests and Scales*. Cornwall, UK: Psychology Press.
- Middlestadt, S., Pulerwitz, J., Nanda, G., ve ark. (2007). Gender norms as a key factor that influences SRH behaviors among Ethiopian men, and implications for behavior change programs *Washington: Academy for Educational Development*.
- Nanda, G. (2011). *Compendium of Gender Scales*. In F. C. C. USAID (Ed.), *C Change (Communication for Change)*. Washington, DC.
- Nunnally, J. C., ve Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* New York: McGraw-Hill.
- Ortaylı, İ. (2001). *Osmanlı Toplumunda Aile*. İstanbul: Pan Yayınları.
- Öney, G. (2008). "Tarihten Yansımalarla Büyük Selçuklu Seramiklerinde

- Kadın". *Sanat Tarihi Dergisi*, C/S. 17(1), 55-75.
- Parkes, J. (2014). 'Gender based violence in education (pp. 117-137): UNESCO GMR background paper. Parkes, J.(2007)'Tensions and troubles in young people's talk about safety and danger in a violent neighbourhood', *Journal of Youth Studies*.
- Pulerwitz, J., ve Barker, G. (2008). "Measuring attitudes toward gender norms among young men in Brazil development and psychometric evaluation of the GEM scale". *Men and Masculinities*, C/S. 10(3), 322-338.
- Pulerwitz, J., Barker, G., Segundo, M., ve ark. (2006). Promoting more gender-equitable norms and behaviors among young men as an HIV/AIDS prevention strategy *Promoting more gender-equitable norms and behaviors among young men as an HIV/AIDS prevention strategy* (pp. 43).
- Pulerwitz, J., Gortmaker, S., ve DeJong, W. (2000). "Measuring Sexual Relationship Power in HIV/STD Research". *Sex Roles*, C/S. 42(7-8), 637-660.
- Ravens-Sieberer, U., Herdman, M., Devine, J., ve ark. (2014). "The European KIDSCREEN approach to measure quality of life and well-being in children: development, current application, and future advances". *Quality of Life Research*, C/S. 23(3), 791-803.
- Real, T. (2014). *Erkekler Ağlamaz*. İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Rouquette, A., ve Falissard, B. (2011). "Sample size requirements for the internal validation of psychiatric scales". *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, C/S. 20(4), 235-249.
- Sancar, S. (2008). *Erkeklik: İmkansız İktidar*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., ve Müller, H. (2003). "Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures". *Methods of psychological research online*, C/S. 8(2), 23-74.
- Stephenson, R., Bartel, D., ve Rubardt, M. (2012). "Constructs of power and equity and their association with contraceptive use among men and women in rural Ethiopia and Kenya". *Glob Public Health*, C/S. 7(6), 618-634.
- TDK. (Ed.) (2016) *Erkeklik*.
- Terwee, C. B., Bot, S. D. M., de Boer, M. R., ve ark. (2007). "Quality criteria were proposed for measurement properties of health status questionnaires". *Journal of Clinical Epidemiology*, C/S. 60(1), 34-42.
- Toprak, Z. (2011). II. Meşrutiyet Döneminde Devlet, Aile ve Feminizm. In B. A. A. Kurumu (Ed.), *Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi*. Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.
- Tuna, S. T. (2006). "Türk Dünyasındaki Düğünlerde Koltuklama ve Kırmızı Kuşak Bağlama Geleneği". *Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilig Dergisi*, C/S. (38), 149-160.
- Türkdoğan, O. (1992). *Türk Ailesinin Genel Yapısı Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi*. Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.
- UN. (2015a). *Human Development Reports*. In U. Nations (Ed.), *Human Development Reports* New York.
- UN. (2015b). *The Millennium Development Goals Report 2015*. In U. Nations (Ed.). New York.
- UNDP. (2015). *Human Development Report 2015*. In U. N. D. P. (UNDP) (Ed.), *Development Report*. New York.
- UNWomen. (2015). *Achieve Gender Equality And Empower All Women And Girls* In U. Women (Ed.), *Women And The Sustainable Development Goals (SDGs)*.

- Verma, R. K., Pulerwitz, J., Mahendra, V., ve ark. (2006). "Challenging and changing gender attitudes among young men in Mumbai, India". *Reproductive health matters*, C/S. 14(28), 135-143.
- Waszak, C., Severy, L. J., Kafafi, L., ve ark. (2001). "Fertility behavior and psychological stress: The mediating influence of gender norm beliefs among Egyptian women". *Psychology of Women Quarterly*, C/S. 25(3), 197-208.
- WEF. (2015). *The Global Gender Gap Report* Geneva, Switzerland: World Economic Forum.
- Yıldırım, Ş. (2016). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet. In D. Ş. Kayli Şaşman, Fatih (Ed.), *Sosyal Politikanın Cinsiyet Halleri*. Ankara: Nika Yayınevi.

EK- ETCE Ölçeğinin Maddeleri ve Alt Boyutları

Yanıt seçenekleri	Katılıyorum ₁	Kısmen katılıyorum ₂	Katılmıyorum ₃
Boyutlar ve Maddeleri			
Aile İçi Şiddet (VDI)			
ETCE 1	Bir kadının dayak yemeği hakettiği zamanlar vardır.		
ETCE 2	Bir kadın ailesini bir arada tutmak için şiddeti hoşgörmelidir.		
ETCE 3	Erkek kendisini aldatan kadını dövebilir.		
ETCE 4	Bir erkek kendisiyle cinsel ilişkiye girmek istemeyen eşini dövebilir.		
ETCE 5	Hakarete uğrayan bir erkek itibarını gerekirse güç kullanarak korumalıdır.		
ETCE 6	Bir erkeğin eşine karşı şiddet uygulaması eşler dışında tartışılmaması gereken özel bir konudur.		
Cinsel İlişki Alanı Maddeleri (SRDI)			
ETCE 7	Ne tür cinsel ilişkiye girileceğine erkek karar verir.		
ETCE 8	Erkekler cinsel ilişki için her zaman hazırdır.		
ETCE 9	Erkekler cinsel ilişkiye kadınlardan daha çok ihtiyaç duyar.		
ETCE 10	Bir erkek eşi ile ilişkisi iyi olsa bile başka kadınlara ihtiyaç duyar.		
ETCE 11	Seks hakkında konuşulmaz, sadece yapılır.		
ETCE 12	Bir erkeği kadın gibi davranırken gördüğümde tiksiniyorum.		
ETCE 13	Cinsel ilişkiyi başlatan kadın olmamalıdır.		
ETCE 14	Evlenmeden önce cinsel ilişkiye giren bir kadına saygı duyulmaz.		
Üreme Sağlığı ve Hastalıkların Önlenmesi Alanı Maddeleri (RHDP)			
ETCE 15	Prezervatif taşıyan kadınlar hafifmeşreptir.		
ETCE 16	Eşi prezervatif(kondom, kaput, kılıf) kullanmasını isterse erkek bu davranış karşısında öfkelenir.		
ETCE 17	Gebelikten korunmak kadının görevidir.		
ETCE 18	Kadın ancak çocuk sahibi olduğunda gerçek bir kadındır.		
ETCE 19	Erkek adamın oğlu olur.		
Ev İşleri ve Gündelik Yaşam Alanı Maddeleri (DCDL)			
ETCE 20	Bebek bezi değiştirmek, çocukları yıkamak ve doyurmak annenin sorumluluğudur.		
ETCE 21	Kadının görevi evine ve ailesine bakmaktır.		
ETCE 22	Temel ev eşyalarını alıp almama kararını evin erkeği vermelidir.		
ETCE 23	Evde son sözü erkek söylemelidir.		
ETCE 24	Kadın her konuda eşine itaat etmelidir.		